

"Danskere"
is the
Only SEMI-WEEKLY
DANISH NEWSPAPER
Published in U. S. A.
It is owned by
"THE UNITED DANISH EV.
LUTH. CHURCH"
and is published by
Dan. Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

Danskere.

„Danskere“
er det eneste danske Blad
i Amerika, der udkommer
to Gange
om Ugen
udgives af
DANISH LUTH. PUB. HOUSE
BLAIR, NEBRASKA
Pris: 10 Cents
for 3 Måneder

Nr. 33

Blair, Nebr., Fredag den 29. April 1910.

19. Marts

Kjornstjerne Bjørn død.

Et kort Omruds af hans Liv.

Paris, 26. April. — Bjørnstjerne Bjørnson, den norske Digter og Dramatiker, døde her i Aften, omgivet af sin Familie. Han henfjor roligt.

Bjørnsons sidste Sygdom strakte sig over henved et Aar. Han kom til Paris i sidste November for at søge speciel Lægehjælp, hvorefter han lediges af sin Hustru, en Datter, en norsk Læge og en Sygeplejerske. Men han fandt ikke, hvad han søgte i Paris, Behandling for „Arterio Sclerosis“, som han led af. I Februar ventede man hans Død hvert Øjeblik, men han kom atter til kræfter. Hans stærke Natur hjalp for en Tid at skulle faa Røgt over Sygdommen. Saa vidt var han i Bedring, at han og hans nærmeste begyndte at glæde sig til, at han skulde kunne komme hjem til Hulestad en Gang i Maj Maaned. Men i sidste Uge tog Sygdommen atter en kritisk Vending, saa man kunne, at Enden nærmede sig. Han var bevidstløs i flere Timer før sin Død.

Bjørnstjerne Bjørnson var født den 8. Dec. 1832 i Aulne, Østfold, Norge, hvor hans Faders dengang var Præst. I 1843 blev Bjørnstjerne sendt til Skole, hvor han skulde gaa i Skole. Det gik kun smaat med at tilegne sig Kundskaber. Men blandt Kammeraterne arbejdede han for Stiftelsen af flere Foreninger og Udgivelsen af en Avis i Haandtskrift. Dens Navn var „Friheden“. Saa læste han Sogaer og Eventyr. Faderen indvandt, at dette ikke kunde gaa an i Længden, saa da Drengen var bleven konfirmeret, blev han sendt til „Seltbergss Endestofabrik“ i Kristiania. Her fandt han blandt andre Kammerater Henrik Ibsen og Jonas Lie. Blandt flere Kammerater var Bjørnstjerne den yngste. I 1852 bestod han Eksamen Artium, men Udfaldet var ikke smigrende.

Medens Bjørnson havde gaaet paa „Fabrikken“, havde han læst og studeret Delenstjæger, Bølgelæren og J. V. Heiberg, men fremfor alle, som han selv siger, Landstads Folkeviser. Han havde ogsaa allerede paa Seltbergs Skole skrevet et Skuepil, som han kaldte „Balsborg“. Det blev antaget til Opførelse paa Kristiania Teater, men i Erfendelse af dets Umødelighed kaldte han det selv senere tilbage. Da saa som Journalist forsøgte Bjørnson i en meget ung Alder. Efter at han i Sommeren 1857 efter et Aars Ophold i København var vendt tilbage til Norge, offentliggjorde han Fortællingen „Synnøve Solbakken“. Den vakte almindelig Opmærksomhed. I et Par Aar var Bjørnson nu Leder af Bergens Teater, og samtidig udfølgende ham en ivrig publicitist (som arbejder ind i de offentlige Forskole) Virksomhed. I 1859 blev han Medredaktør af „Aftenbladet“ i Kristiania. I Bergen havde han offentliggjort Fortællingen „Arne“ og Dramaet „Salte-Gulda“. Men under sin Virksomhed ved „Aftenbladet“ indvirkede han sig haaledes i „Polenik“, at han allerede næste Aar udtraadte af Redaktionen og rejste til København. I flere Aar rejste Bjørnson nu i forskellige Lande. Snart var han i Norge, snart andetsteds, og stadig udfølgende han en rig Virksomhed som Digter og Dramatiker. Særlig har Bjørnson gjort sig bekendt ved sit Fædrelandssind og sit Arbejde for

at løfte sit Folk op til Frihed og Selvstændighed. Han har ogsaa talt kraftige Ord for Verdensfred. Men førend vi slutter dette Omruds af Bjørnsons Liv, maa vi gøre opmærksom paa hans religiøse Forhold. En Tid sluttede han sig nærmest til Grundtvig, og det syntes, som han da hvilede i enfoldig Tro. Men senere erklærede han sig offentlig som vantro, og flere af hans senere Bærfør bærer Præg deraf. Han faldt dog aldrig sammen med den Brandeste Retning eller slog ind paa den frie Skærligheds Vej. Paa den anden Side har man heller ikke hørt om, at han kom tilbage til Svile i Troen.

Spæde Tider for Brødrevenighedens Mission.

Brødrevenigheden trykkes for Tiden af alvorlige Sorger. Det er kun tre Aar siden, den geniale Missionsmand Dr. Buchner blev kaldt bort; og det synes, som Menigheden nu igen har mistet et af sine bedste Medlemmer i Missionsdirektionen.

Den 21. Januar begav Missionsdirektør C. Noiehl sig med Dampskibet „Prins Wilhelm II“ fra Amsterdam paa sin første Visitationsrejse til Brødrevenighedens største Missionsmark, Surinam eller hollandsk Guayana i Sydamerika. Stibet havde 38 Mandes Besætning og 14 Passagerer, deriblandt ovennævnte Reichel og to unge Missionsmænd. Landingen bestod af Jernbanestationer og Barer til Missionsens Høimandsforretninger i Paramaribo, Surinams Hovedstad. Da Damperen, som skulde have naaet sit Bestemmelsessted den 7. Februar, ikke ankom, formodede man en ulykke og sendte to Skibe ud for at søge efter „Prins Wilhelm II“, men begge er vendt tilbage med uforrettet Sag. Og efter at nu ikke blot forfællelige Ting fra Skibet, saasom Redningsbøjer, Arer og Støbskister, men ogsaa Lig af de ombordværende er drevet i Land paa den franske Kyst, maa man sikkert desværre antage, at „Prins Wilhelm II“ er gaaet under i den frøgtelige Orkan, som rasede i Viscaubugten den 23. og 24. Januar.

Foruden det haarde Slag kæmper den lille Menighed (Brødrevenighed) heller ikke saa mange Medlemmer, som der er Indbyggere i (Denne) siden 1908 med et Understud i Missionskassen paa omtrent en Treiedel Million Kroner; og det ser endda ikke meget ud til, at det forelselig vil gaa væsentligt ned. Gaverne er vel stagne betydeligt i den senere Tid; men Brødrevenigheden er ført ind i omfattet de Opgaver i Central-Afrika, hvor det for Kristenheden gælder om ved deres Missionsarbejde at befætte den store Landstrækning mellem Victoria- og Nyasalsøen og saaledes hindre Muhammedanismens Fremtrængning. Og et saadant Arbejde maa bestandig udvides, og dermed følger de store, stigende Udgifter, som Indtægterne forelselig ikke har holdt Skridt med.

S. i „A. D.“

Hundevæddeløb i Massa.

I Guldgraverbyen Rome i Massachussetts opstod for et Par Aar siden Ideen til Hundevæddeløb efter de bedste europæiske Hestevæddeløbs Monstre. Og Ideen fandt saa livlig Tilslutning, at disse Væddeløb nu hører til de alafstikke Zsmærkers faste aarlige Fornøjelser. Allerede Maanedes før den store Dag begynder Hundeejerne Træningen af deres Dyr; thi Spændets

Udholdenhed, Hurtighed og Come til at udtaa alle Slags Strabadser afgør ikke alene Sejre eller Nederlag, men kanse ogsaa Høernes Liv eller Død.

Fabelagtige Priser betales for Hundene. Et Spand paa 4-5 veltrænede, kraftige Dyr koster ofte en 2500-3000 Dollars. Men det er heller ikke Smaatterier, man fordrer af Hundene. Distancen, som skal gennemløbes, begynder ved Rome, næste Station er Candel, en anden Guldgraverby, derfra gaar Løbet til Behringshavet, og derfra tilbage til Rome, en Vejstænge paa ikke mindre end 400 Mil.

Da det første Væddeløb afholdtes i 1908, startede de enkelte Spand med 2 Timers Mellemrum; men førgelige Erfaringer har ændret dette, saa at nu startes der med 15 Minutters Mellemrum.

Den frøgteligste Jare, som truer disse Sportsmand, er Snestormene, som paa disse Egne pludselig og meget ofte overfalder en med skrællig Magt og isende Kulde.

Under det første Løb blev alle Deltagere overrasket af en saadan Storm, en „Blizzard“, og en af dem blev af Stormens Voldsomhed drevet langt ud paa Behringshavets Is, hvor han tilbragte en frøgtelig Nat i den bitreste Kulde, inden han blev paa Morgenstunden blev reddet halvt stivfrossen. De andre havde fundet Beskyttelse i en lille Hytte paa ca. 36 Fods Længde og 10 Fods Bredder, og heri tilbragte 26 Mennesker og 54 Hunde 18 Timer.

En Hører omfom dog. Han kom ikke i Sns, frøs ihjel, og næste Dag fandt man hans Lig, halvvejs opved.

De førende er selvsagtlig overmaade omhyggelige for deres forførbare Dyr. De har saaledes bl. a. Møkkafiner med sig til dem, som jures paa Hundenes Poter, til Beskyttelse mod Isen, naar denne er færlig slarp. Endogaa grønne eller mørke Briller bliver Hundene forsynet med for at beskytte dem mod Sneblindhed.

For Rome er dette Væddeløb Byens største Begivenhed. Væddemaalmanien henlætter hele Befolkningen i ren Ekstase, og sidste Aar byttede mindst 100,000 Dollars Eier, tallet være dette Løb.

Læs Færmavertisementet fra C. S. Jois, Milaca, Minn., paa et andet Sted her i Bladet.

Witte-Kuropatfin.

En Udfordring — og en Udfordring.

I den russiske Hovedstad har man for en Tid næsten ikke talt om andet end en Konflikt mellem Grev Witte, Ruslands Repræsentant ved Freden i Portsmouth efter Krigen med Japan, og General Kuropatkin, den af Japanerne slagte russiske Sejlskæpper.

Grev Witte holdt fornylig i en militær Forening i St. Petersburg et Foredrag, hvori han bl. a. talte om frøgtelig Mod; han stillede her de berømte Helte Suvarow og Kutusow op som efterlignelsesværdige Monstre, medens han udstø alle sin Ringagts Staalder over visse høiere Militære af nyere Dato, idet han udtalte, at de var saa langt fra at være tapre og modige, at de tværtimod havde opført sig som fejge Bjalte.

Skont Grev Witte ikke nævnedes noget Navn, var der dog naturligvis ingen, der tvivlede om, hvem han sigtede til, og General Kuropatkin, der som bekendt længe har staet i et spændt Forhold til Grev Witte, opfattede Grevens Ord som en per-

sonlig Fornærmelse, hvorfor han sendte ham sine Sekundanter med en Udfordring til Duell.

Der blev dog ikke noget af Duellen. Grev Witte foretrak at sende Generalen en skriftlig Udfordring, og med den har Kuropatkin derefter erklæret sig tilfreds.

Men siden skændes man i St. Petersburg drøbeligt om, hvem der er gaaet ud af denne Strid som moralisk Sejrhærrer. Grev Wittes Benner har dog bankelet ved at klare sig i Diskussionen. Sympatien er overvejende paa General Kuropatkins Side.

Blandede Meddelelser.

Man anslaa den Skade, som den jense Brost — eller det tidlige Foraar — har gjort paa Frugten i ti Stater, af hvilke Nebraska er een, til \$50,000,000. Nebraska's Tab sættes til \$1,500,000, Kansas til \$10,000,000.

Mr. E. S. R. Green, en Rigmand fra Terret, Tex., klagede sig for saa Uger siden til en Advokat i St. Louis, at han ingen kunde finde, som vilde efke ham uden for hans Benge. I Onsdags var han atter i St. Louis og beklagede sig over, at han siden havde modtaget ikke mindre end 150 Tilbud, og han vidste ikke sit arme Raad, hvad han skulde gøre.

Wm. J. Bryans Datter Ruth, der for har været gift, men er skildt fra Mr. Leavitt, er nu forlovet med en engelsk Løjtnant Reginald M. Owen, der er stationeret paa Den Jamaica. Bryan har stadfæstet Nyheden og siger, at Brylluppet skal holdes paa Fairview Tirsdag i næste Uge. Mr. Owen er 26 Aar. Han saa Mrs. Leavitt for første Gang i Colorado sidste Sommer.

Senator Burkett har fra Nebraska har forelagt Kongresen et Forslag om at oprette en national Forskole ved Nebraska City, J. Sterling Mortons Hjem; det var ham, der var Grundlæggeren af Arbor Day eller Træplantningsdagen. Oprettelsen af en saadan Skole vilde være i god Overensstemmelse med Præsident Roosevelts og Forskole Pinskots KonservationsIde, som har laaet saa godt igennem i den offentlige Mening.

Daneville, Ill., fik et ubehageligt Vejsag af Elefanter fra Ringling Bros. Menageri i Onsdags. Idet man afsløede Sagerne, slap 9 Elefanter løs, og de stormede frem og gik ikke af Vejen for andet end Huse af Sten og Tegsten, siges der. Et Steds fandt de ikke Blads nok mellem Stuehøiet og Kæfnet. Saa kørte de Kæfnet til Side og satte Stræk i Hufets Behøere, som jo ikke var saa underligt. Træer og Hege, som var dem i Vejen, maatte vige. Menageriets Personale og Byens Politistyrke formaaede intet imod de fremstormende Værier. Det paastaas, at over 100 Hjem fik Vejsag af Elefanterne, og Staden, de anrettede, beløb sig til \$9,000 a \$10,000. Endnu sent Onsdag Aften var een af Elefanterne paa fri Fod 2 a 3 Mil Nord for Byen.

Forholdstalsvalg i Schweiz. Nationalraadet i Schweiz har efter jent Dages Debat med 100 St. mod 45 vedtaget at anbefale til Forskaffelse et Forslag om Indførelse af Forholdstalsvalg til Nationalraadet. Forslaget er allerede en Gang tidligere, nemlig for 10 Aar siden, blevet forfattet saavel af Raadet som af Folket.

Jorden rundt.

Paa Gotland (en svensk Ø) har man ved Bløjning fundet ca. 2000 gamle Sølvmonter, Sølvspænder etc. Hele Fundet vejede 10 Pund.

I Østerrig bygges der for Tiden to styrebare Luftskibe, som er konstrueret af Officerer. Omkostningerne afholdes af Privatpersoner.

En Bro i Nærheden af Czernowitz (Hovedstaden i den østlige Provins Bukovina) styrkede forleden sammen mends 30 unge Mennesker befandt sig paa den. 7 af dem dræbtes og 17 jaardes.

Prøffens Landdag havde forfattet en Socialdemokrat Hoffmanns Balg som Deputeret. Den 13. ds. blev han saa valgt igen med 416 St. mod 64.

En Malerlærling i Aalborg væddede forleden om, at han kunde ihadere de 18 Mil fra Aalborg til Aarhus i 24 Timer; han vandt med Glans.

For nylig døde i New York i den hørste Rød og Glendighed en Miss Montague, der for 30 Aar siden blev fejret som den skønneste Kvinde paa Jorden og den Gang oplevede store Triumfer.

Ballonfart over Alperne. Erføhering Josef Ferdinands Luftballon „Salzburg“ er den 12. ds. under Ledelse af Kaptajn Hoffory steget op fra Innsbruck mod to Passagerer, en Hærrer og en Dame, for at forsøge at flyve over Alperne.

En græsk Kaptajn uden for Tjeneste, Chalkiopolis, der i en Brochure havde angrebet Militærligaen og Krigsministeren, er bleven overfalden af to Underofficerer ved Rykteriet med Sabelhug.

Hamburg Vogerrepræsentation har vedtaget et fra Senatet fremsendt Forslag om Bevilling af 1,339,300 Mark til Opførelse af et Institut for Skibs- og Tropesygdomme. Forslaget vedtoges enstemmig.

Automobilulykker. — Berlin, 12. April. Til „Lokalanzeiger“ telegraferes fra Krakau: Paa Vejen mellem Sambar og Bruckla vældede i Dag en Automobil og styrte i en dyb Grøft. 3 Passagerer dræbtes og 7 jaardes.

Berlin, 13. April. Da Ritmester Fahrenholtz i Saar Eftermiddag var paa en Automobiltur med sin Hustru og 2 Hærrer, kørte Automobilten i Pichelsberger mod et Træ. Fruen blev dræbt, medens de øvrige Passagerer slap med lette Saar.

Berlin Slagterlav havde andraget den tyffe Mandag om at hjælpe paa den vedvarende Mangel paa Slagtefødder ved at aabne Grænserne for levende Kvæg og at ophæve eller nedlægge Kvægtolden.

Socialdemokraterne foreslog at imødefomme Andagendet, og derfor stemte desuden Demokraterne og Volkafferne, men det respektive Udvalg foretog Overgang til Dagsordenen, hvilket vedtoges.

Udskabsfuld Opvind. Følge et Telegram til De Forenede Stater skulde Roosevelts have lagt, at naar han kom tilbage til Amerika, vilde han gøre alt, hvad der staa i hans Magt for at faa Motodifferterne drevet fra Rom. Efter Roosevelts udtrykke-

lige Venægtelse i Paris udstedte Rev. Rev. Walter Lowrie, Rektor for den amerikanske Kirke, den 24. ds. en Erklæring, hvori han betegner den i Telegrammet indeholdte Beretning som ondskagsfuld Opvind.

Arresteret fransk Officer. — En fransk Officer ved 3. Artilleri Regiments Forplejningskorpset er i Toulon bleven arresteret som mistænkt for ved Hjælp af en Leveandør at have tilvendt sig en Mængde Vgningmateriale, der var bestemt til Opførelse af en Kasernebygning, og deraf ladet sig bygge et Hus.

En russisk Vesttjelfes-Affære. Bladet „Ulro Rossija“ er kommet paa Spor efter en stor Vesttjelfes-Affære, hvor det skal dreje sig om et Væls af 15 Mill. Rubler. Dette Væls skulde være bestemt til Vesttjelfe af indflydelsesrige Personer for at bevæge dem til at gøre dres Indflydelse gældende til Fordel for Sværkæftelsen af Planen om Forbindelsen mellem Østersøen og Sortehavet.

Roosevelt i Paris. Ved den officielle Banke for Roosevelts i Hotel de Ville i Mandags talte Vpraadspresident Caron, Seinerpræstef De-felses og Politimester Repine. Alle prisste Roosevelts og hans Færd som offentlig og privat Mand i de mest smigrende Ord. Roosevelts takkede paa Franskt.

Der var over 200 Gæster ved Banfetten, deriblandt Premierminister Briand, Udenrigsminister Bidon, Kommandant Bard som Præsident Gallieres Repræsentant, Ambassadør Bacon, Minister Jusse-rand og samtlige Medlemmer af Vbraadet.

Albert trodser Paven. Forst Albert af Monaco ankom til Rom i Mandags og blev modtaget paa Jernbanestationen af Repræsentanter for Kong Victor Emmanuel, Udenrigs-Departementets Funktionærer og andre. Han blev bragt til Hotellet i Kongens egen Vogn. Næstent afslagde straks Bisit hos Kongen, med hvem han havde en længere Samtale.

Det forlyder, at Vatikanets Brotest mod Gyrtens Vejsag hos Kongen vil blive afgivet i Form af en Udenrigsvejsag fra den pavelige Udenrigsminister, Merry del Val, som vil paalægge de pavelige Udsendinger om at underrette vedkommende Regeringer om, at Forst Alberts Vejsag hos Kongen ikke maa opfattes som nogen Præcedens for andre faktiske Hærrere.

Det pavelige Statslaan. Den pavelige Regering har meddelt den engelske og russiske Gesandt, at den ikke ser sig i Stand til at optage et udenlandsk Laan. Denne Erklæring er ensbetydende med et Afslag af det Tilbud, som England og Rusland var fremskomet med og som gik ud paa et fælles Laan paa 400,000 Pund St.

Efter hvad Reuters Bureau erfarer, har England og Rusland som Betingelse for det paataente pavelige Laan bl. a. forlangt, at Programmet for Udgifterne skal forelægges det engelske og russiske Gesandtskab. Udgifterne skal kontrolleres af en færlig Kommission. Som Sikkerhed for Laanet skal Voldindtægterne tiene. Mentefoden for Laanet bliver 7 pCt. Dette forlangende synes at være for meget for Russiens Regering.

Den 9. engelske Dreadnought løb af Stabelen i Greenock den 9. ds. Den fik Navnet „Colossus“.